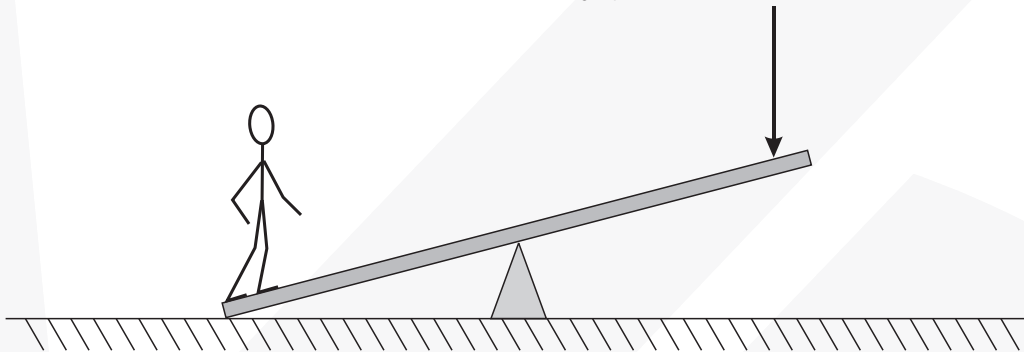

Czy to możliwe?

W ostatnich dniach otrzymaliśmy kilka listów w sprawie filmiku zaprezentowanego w TVN24 w audycji „Szkoła kontaktowa”. Jeden z korespondentów podał nam adres strony internetowej, na której można ten filmik w całości obejrzeć (<http://www.youtube.com/watch?v=WXslqPmGmOY>). Autorzy listów pytają, czy to, co przedstawia filmik jest możliwe z punktu widzenia fizyki. Problem jest następujący:

W ten koniec deski uderza młot kafaru, powodując „wystrelenie” człowieka na taką wysokość, że jest on w stanie otworzyć spadochron i wylądować bezpiecznie na ziemi.

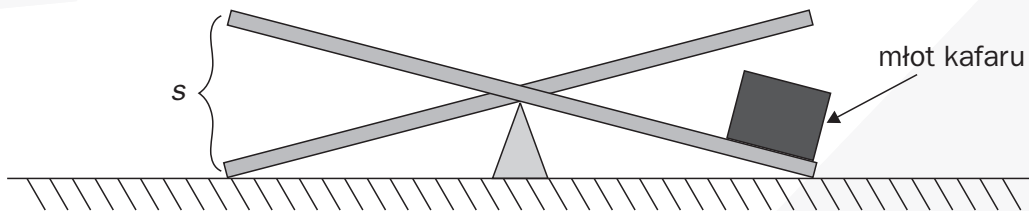
Po obejrzeniu filmu przyjęliśmy założenie, że „wystrelony” człowiek osiągnął wysokość około $h = 100$ stóp ≈ 30 m. (Nie jesteśmy pewni, czy to wystarczy, by otworzyć spadochron.)

Korzystając z zasady zachowania energii, możemy przy tym założeniu obliczyć początkową szybkość v_p , jaką należy nadać człowiekowi, by wyleciał na wysokość h .¹

$$\frac{mv_p^2}{2} = mgh \quad \Rightarrow \quad v_p = \sqrt{2gh} = \sqrt{600} \frac{\text{m}}{\text{s}} \approx 24,5 \frac{\text{m}}{\text{s}}.$$

¹ Do analogicznych wniosków można łatwo dojść, przyrównując pracę, jaką siła wypadkowa wykonuje na drodze s , do energii potencjalnej, jaką będzie miał „wystrelony” człowiek w szczytowym punkcie lotu.

Tę szybkość musi człowiekowi nadać deska na drodze s .
Założmy, że $s = 1$ m. Teraz możemy obliczyć wartość przyspieszenia nadawanego człowiekowi przez deskę.²

$$v_p = at \Rightarrow t = \frac{v_p}{a},$$
$$s = \frac{at^2}{2}, \quad s = \frac{a\left(\frac{v_p}{a}\right)^2}{2} = \frac{v_p^2}{2a} \Rightarrow a = \frac{v_p^2}{2s},$$
$$a = \frac{\left(24,5 \frac{\text{m}}{\text{s}}\right)^2}{2 \text{ m}} \approx 300 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \approx 30g! \quad \text{KOMPLETNY ABSURD!}$$

Ciało człowieka pokazanego na filmie nie wytrzymałoby takiego katapultowania. W lotach kosmicznych i w treningach z wirówkami człowiek wytrzymuje przyspieszenia rzędu kilku g , ale w odpowiedniej pozycji i odpowiednio podparty, i zdecydowanie przyspieszenia te nie zbliżają się do $30g$! A poza tym, jaka deska wytrzyma nacisk $F = m \cdot 31g$? (Dlaczego nie $30g$? Bo deska musi nie tylko wytworzyć siłę nadającą obliczone przyspieszenie, ale jednocześnie zrównoważyć ciężar człowieka.)

² Aby nie komplikować obliczeń, prowadzimy je przy założeniu, że przyspieszenie nadawane przez deskę jest stałe. Faktycznie tak nie jest, co sprawia, że wartość przyspieszenia w niektórych chwilach jest jeszcze większa niż wyliczona przez nas wartość a , a więc ciało człowieka (zwłaszcza nogi i kręgosłup) tym bardziej nie wytrzymałoby takiego katapultowania.

